

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА

Назва освітнього компонента	Курсова робота з фінансового менеджменту на залізниці
Код та назва спеціальності	D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ЄКТС	1
Форма підсумкового контролю	залік
Розробник програми	Машошина Тетяна Вікторівна к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

Харків – 2025

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Обов'язковий : цикл професійної підготовки

Курс: 1 / Семестр: 1

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Машошина Тетяна Вікторівна, к.е.н, доцент

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>

Контактна інформація - mashoshina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу –

<http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE -

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15543>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента є поглиблення теоретичних знань і формування практичних навичок застосування сучасних методів та інструментів фінансового менеджменту на залізниці, набуття вмінь досліджувати фінансову діяльність, аналізувати фінансові ресурси, доходи, витрати, прибуток і грошові потоки, оцінювати фінансовий стан та ефективність управлінських рішень, а також розробляти й обґрунтовувати пропозиції щодо підвищення фінансової стійкості, ефективності функціонування та сталого розвитку залізниці.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- дослідження теоретичних засад фінансового менеджменту на залізниці;
- аналіз фінансової діяльності на залізниці та оцінка її фінансового стану;
- дослідження формування та використання фінансових ресурсів на залізниці;
- аналіз доходів, прибутку та грошових потоків залізниці і визначення основних факторів їх зміни;
- оцінка ефективності використання фінансових ресурсів та виявлення резервів її підвищення;
- оцінка ефективності інвестиційної діяльності та обґрунтування доцільності реалізації інвестиційних проєктів;
- надання пропозицій щодо вдосконалення фінансового менеджменту, підвищення фінансової стійкості та ефективності діяльності залізниці.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність розробляти управлінські рішення щодо формування інноваційної і інвестиційної стратегії підприємств усіх форм власності, підприємств залізничного транспорту зокрема, в умовах невизначеності та ризику.

СК11. Здатність розробляти управлінські рішення, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу підприємств залізничного транспорту і гармонізацію фінансових інтересів споживачів послуг з перевезень, посередників та держави.

СК12. Здатність раціонально формувати і використовувати потенціал підприємств залізничного транспорту з подальшим моніторингом прийнятих рішень за допомогою сучасних фінансових технологій.

програмні результати навчання (ПР):

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно

і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14 Застосовувати фінансові технології у сфері фінансів, банківської справи та страхування з метою використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.

ПР15 Розуміти теоретичні та методичні аспекти фінансових технологій діяльності підприємств, зокрема залізничного транспорту, застосовувати їх в практичній діяльності для підвищення ефективності управління.

ПР16 Застосовувати поглиблені знання у сфері формування вартості залізничних перевезень, опанувати зміни та тенденції, які відбуваються у залізничній галузі з метою використання потенціалу підприємств залізничного транспорту і гармонізацію фінансових інтересів споживачів послуг, фінансових посередників та держави.

Освітній компонент курсова робота з фінансового менеджменту на залізниці сприяє формуванню управлінських навичок, здатності приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Для успішного засвоєння освітнього компонента здобувач вищої освіти має володіти знаннями з обліку і фінансів на рівні першого (бакалаврського) рівня здобуття освіти, що підтверджується відповідними сертифікатами ЄВІ та ЄФВВ або мати попередню вищу освіту на рівні спеціаліста (магістра).

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «магістр»: ОК «Фінансовий моніторинг і комплаєнс»; ОК «ОК «Цифрові рішення в бізнес-адмініструванні»; ОК «Біржова справа та фондовий ринок»; ОК «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра».

аналіз та методи і моделі прийняття управлінських рішень»; ОК «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра».

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітній компонент сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку.

SDG 4 : [Якісна освіта]

Освітній компонент формує сучасні професійні компетентності у сфері фінансового менеджменту на залізниці, розвиває аналітичне мислення, навички фінансового планування, прийняття обґрунтованих рішень та фінансового контролю. Сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців для транспортної галузі.

SDG 8 : [Гідна праця та економічне зростання]

Фінансовий менеджмент на залізниці спрямований на забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів, підвищення рентабельності, платоспроможності та інвестиційної привабливості залізниці. Це сприяє економічному розвитку транспортної інфраструктури та створенню стабільних робочих місць.

SDG 9 :[Промисловість, інновації та інфраструктура]

Залізниця є стратегічною інфраструктурою держави. Освітній компонент формує знання щодо фінансового забезпечення модернізації інфраструктури, оновлення рухомого складу, впровадження інноваційних технологій та цифровізації управління фінансами.

SDG 11 : [Сталий розвиток міст і громад]

Ефективне фінансове управління на залізниці забезпечує доступність перевезень, розвиток регіональної мобільності населення та інтеграцію територій, що сприяє сталому розвитку громад.

SDG 12: [Відповідальне споживання та виробництво]

Фінансовий менеджмент на залізниці передбачає раціональний розподіл ресурсів, контроль витрат, оптимізацію фінансових потоків та впровадження принципів ресурсоефективності у діяльність залізниці.

SDG 13 : [Боротьба зі зміною клімату]

Фінансове обґрунтування екологічних проєктів (електрифікація, енергоефективність, зменшення викидів) сприяє переходу до більш екологічно чистих видів транспорту, що відповідає принципам низьковуглецевого розвитку.

SDG 17: [Партнерство заради сталого розвитку]

Формує компетентності щодо залучення інвестицій, розвитку державно-приватного партнерства, співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, управління грантовими та кредитними ресурсами для реалізації інфраструктурних проєктів на залізниці.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Освітній компонент спрямований на закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок застосування інструментів фінансового менеджменту в діяльності підприємств залізничного транспорту.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
------------	----------

Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури, законодавчих та нормативних актів, електронних ресурсів і матеріалів, необхідних для написання курсової роботи.
Підготовка розрахункової частини	Пошук, збір, опрацювання та систематизація необхідної інформації, статистичних даних, фінансової звітності та інших вихідних матеріалів для виконання фінансово-економічних розрахунків і проведення аналізу відповідно до теми курсової роботи.
Виконання індивідуального завдання	Виконання курсової роботи освітнього компонента з фінансового менеджменту на залізниці. Підготовка презентації та доповіді для захисту курсової роботи.

В межах навчальних годин передбачено виконання курсової роботи, яка складається з двох основних розділів: теоретична частина та розрахункова. Структура курсової роботи має містити титульний аркуш, зміст, вступ, основні розділи, висновки за розділами, висновки, список літератури, додатки(за наявності).

В теоретичній частині здобувач повинен розкрити теоретичні та методичні засади за обраною темою. Необхідно, у відповідності до теми курсової роботи висвітлити стан актуальних питань, що розглядаються, в сучасних умовах. Теоретична частина курсової роботи повинна мати не менш чим три підрозділи, чітку і логічну побудову відповідно до складеного плану. Обсяг теоретичної частини 20–25 сторінок друкованого тексту. Обсяг розрахункової частини не менше 5 сторінок та містити два підрозділи, які включають в себе результати розрахунків, досліджень, їх аналіз та відповідні висновки. Темі теоретичної частини курсової роботи здобувач освіти може обирати із запропонованого переліку. Крім того, він може обрати іншу тему, яка його зацікавила після узгодження з викладачем.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

- 1 Аналіз системи фінансового менеджменту на залізниці.
- 2 Цифровізація фінансового менеджменту на залізниці.
- 3 Застосування сучасних інформаційних технологій в управлінні фінансовими ресурсами залізниці.
- 4 Застосування концепції вартості грошей у часі при обґрунтуванні фінансових рішень на залізниці.
- 5 Аналіз необоротних активів залізниці та напрями підвищення ефективності їх використання.
- 6 Формування оптимальної структури оборотного капіталу залізниці.
- 7 Оптимізація використання оборотних активів залізниці в умовах нестабільності фінансового середовища.
- 8 Оцінювання ефективності використання активів залізниці.
- 9 Оптимізація структури капіталу залізниці.
- 10 Управління вартістю капіталу залізниці.
- 11 Застосування фінансового важеля в управлінні капіталом залізниці.

- 12 Обґрунтування оптимального співвідношення власного та позикового капіталу залізниці.
- 13 Формування прибутку залізниці та напрями його зростання.
- 14 Застосування операційного аналізу в управлінні фінансовими результатами залізниці.
- 15 Оцінювання впливу структури витрат на фінансові результати діяльності залізниці.
- 16 Застосування кореляційно-регресійного аналізу для оцінювання факторів прибутковості залізниці.
- 17 Аналіз розподілу прибутку залізниці в контексті забезпечення її розвитку.
- 18 Формування та реалізація інвестиційної політики залізниці.
- 19 Оцінка ефективності інвестиційних проєктів залізниці.
- 20 Методи оцінювання фінансових інвестицій на залізниці.
- 21 Оптимізація грошових потоків залізниці.
- 22 Бюджетування як інструмент фінансового планування на залізниці.
- 23 Фінансове прогнозування та планування діяльності залізниці.
- 24 Діагностика фінансової кризи та формування системи антикризового менеджменту на залізниці.
- 25 Напрями підвищення фінансової стійкості залізниці в сучасних умовах.
- 25 Фінансова стабілізація діяльності залізниці в умовах кризових явищ.
- 26 Фінансове забезпечення критичної інфраструктури залізниці та управління залучення фінансових ресурсів.
- 27 Вільна тема, що формує індивідуальну освітню траєкторію здобувача освіти та забезпечує формування спеціальних компетентностей програмних результатів навчання в межах освітнього компонента.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до [Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ](#)

При викладанні освітнього компоненту для активізації навчального процесу передбачено інструктаж, індивідуальне або групове консультування, проблемно-пошуковий метод, самостійна робота, індивідуальна робота під керівництвом викладача, методи контролю та самоконтролю, презентація та захист результатів курсової роботи.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є захист курсової роботи. При проведенні підсумкового контролю використовується критерії оцінювання, зазначені в даній робочій програмі та які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до Положення про контроль і оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану.

«Відмінно» (А, 90-100 балів) – заслуговує здобувач, який успішно виконав курсову роботу та під час захисту надає логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання; уміло використовує аналіз та влучно підбирає критерії для порівняння загально-теоретичних понять. Вільно володіє термінологією при характеристиці різноманітних понять, уміє виділяти й оцінювати корінні проблеми у сфері фінансового менеджменту.

«Добре» (В, 82-89, дуже добре; С, 75-81, добре) – заслуговує здобувач, який володіє повним обсягом знань відповідно до робочої програми, але припускається неточності у відповіді; не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді положення тільки окремих наукових праць; припускається окремих неprincipiових помилок при відповіді.

«Задовільно» (D, 68-74, задовільно; E, 61-67, достатньо) – заслуговує здобувач, який виявив знання не менше $\frac{2}{3}$ (70 %) навчального матеріалу, але має низький рівень навичок аналітичної роботи, не завжди може використати отриману інформацію при розгляді загальнотеоретичних проблем; має недостатні навички систематизації та узагальнення матеріалу; виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але припускається помилок у відповіді.

«Незадовільно» (FX, 35-60, незадовільно) – виставляється здобувачу, який виявив істотні прогалини у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні курсової роботи і не може продовжити навчання без додаткових знань.

Критерії оцінювання	Розподіл балів
- глибоке розкриття теми, що досліджується; - наявність обґрунтованої власної позиції щодо досліджуваної теми; - використання сучасних статистичних та фактичних даних; - змістовний, послідовний і логічно обґрунтований виклад матеріалу; - відповідність оформлення роботи встановленим вимогам; - подання роботи на перевірку викладачу у встановлені терміни;	до 75
Захист курсової роботи (аргументовані відповіді на питання викладача)	0-25
Підсумок	до 100

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ прозорість, неупередженість оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського держаного університету залізничного транспорту.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

Основна література:

1. Про залізничний транспорт : Закон України від 04.07.1996 р. № 273/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-вр>
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
3. Питання акціонерного товариства «Українська залізниця» (Статут АТ «Укрзалізниця») : постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 735 / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/735-2015-%D0%BF?utm_source=chatgpt.com#Text
4. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс : навч. посібник. 3-тє вид., змін. і доп. Луцьк : Надстир'я, 2023. 640 с. [https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/Vakhovych%20Financial%20Management 2023.pdf](https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/Vakhovych%20Financial%20Management%202023.pdf)
5. Давиденко Н. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Державний податковий університет.2024. URL: <https://api-ir.dpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ff1f6e73-a108-4e6b-a524-0bb408105b86/content>
6. Солоджук Т. В. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2023. 237 с. URL: [https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/18018/1/Фінансовий%20менеджмент Солоджук.pdf](https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/18018/1/Фінансовий%20менеджмент%20Солоджук.pdf)

Додаткова література:

- 1 Згалат-Лозинська Л., Сахно Д. Порівняльний аналіз міжнародного досвіду інвестиційно-інноваційного розвитку провідних залізничних

компаній //REVIEW OF TRANSPORT ECONOMICS AND MANAGEMENT, (15(31), 165–175. <https://doi.org/10.15802/rtem2026/359749>

2 Кірдіна О. Г., Зоріна О. І., Стешенко О. Д. Пріоритетні вектори реалізації інноваційних перетворень на залізничному транспорті України. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2024. № 86. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.86.310096>

3 Парасій-Вергуненко І. М. Стратегічний аналіз впливу тарифних ініціатив АТ «Укрзалізниця» на економіку України. Фінанси України. 2025. № 10. С. 77–96. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2025.10.077>

4 Піріашвілі О. Основні напрямки інвестиційної політики на залізничному транспорті України. Економіка і регіон. 2022. № 4 (87). С. 35–43. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4\(87\).2780](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4(87).2780)

5 Пилипенко О.В., Некрасенко Л.А., Соколова Е.А. Управління ризиками інноваційно-інвестиційної діяльності залізничного транспорту під час війни. //Економічний простір. 2024. № 193. С. 124-132. URL : <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/13917/1/Pylypenko.pdf>

6 Шевченко Н.В., Мельник С.І. Фінансовий менеджмент. навч. посібник у схемах і таблицях. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ.2022.224с. URL: https://www.researchgate.net/publication/367023192_Finansovij_menedzment_n_avcalnij_posibnik_-_Sevcenko_NV_Melnik_SI_VIDANIJ

Інтернет-ресурси:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний портал УкрДУЗТ);
- 2 <http://rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://www.uz.gov.ua/> (Сайт АТ «Укрзалізниця»);
- 4 https://mininfra.gov.ua/?utm_source=chatgpt.com (Міністерство розвитку громад та територій України);
- 5 <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/where-we-invest/ukraine.html> (Європейський банк реконструкції та розвитку);
- 6 <https://www.itf-oecd.org/> (International Transport Forum OECD);
- 7 <https://www.eib.org/en/projects/country/ukraine> (Європейський інвестиційний банк);
- 8 <https://uaib.com.ua> (Українська асоціація інвестиційного бізнесу).

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, методичні вказівки до виконання курсової роботи.

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Машошина Т.В., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

<i>Засідання кафедри ФОіА</i>	<i>Протокол №1 від</i> <i>29.08.2025</i>	